

F O D I TERUGBLIK

C A S C A D E 2018

Nummer 07 jaargang 2019

Voor u ligt de zevende terugblik van Cascade en FODI, de brancheorganisaties van delfstoffenproducenten in Nederland. Hiermee informeren wij u graag over wat beide organisaties het afgelopen jaar in gang hebben gezet en bereikt. U ontvangt deze terugblik, omdat wij u en uw organisatie aanmerken als een belangrijke partner in ons netwerk. Ook in de toekomst houden wij u graag periodiek op de hoogte van onze wetenswaardigheden.

Grote winst voor natuur en waterveiligheid door delfstoffenwinning!

Friso van der Zee (Wageningen University & Research) overhandigt het rapport "Delfstofwinning en Natuur" aan Michiel Dankers (voorzitter Cascade) en Leonie van der Voort (directeur Cascade).

In opdracht van Cascade hebben Wageningen University & Research en de Vlinderstichting onderzoek gedaan naar de impact van zand- en grindwinning op natuurwaarden. Dit onderzoek is mede betaald met subsidie van het Europese LIFE IP fonds voor ontwikkeling van waardevolle deltanatuur in Nederland. Met dit onderzoek is vastgesteld dat de effecten van delfstofwinning zeer positief zijn voor de natuur. Ook leveren onze projecten een aanzienlijke bijdrage aan de waterveiligheid. Het onderzoek stelt dat de sector fungeert als "een duidelijke motor voor gebiedsontwikkeling" en dat

veel van de nieuwe natuur niet gerealiseerd zou zijn zonder de sector.

Het symposium in maart, waar de resultaten zijn gepresenteerd, werd zeer druk bezocht. Hieruit bleek de grote interesse in projecten waar economie en ecologie met elkaar verbonden worden. Naast vele bekende gezichten uit de industrie waren overheden, groene NGO's en partners uit andere LIFE IP projecten te gast. Het onderzoeksrapport werd officieel overhandigd aan Cascade voorzitter Michiel Dankers (en is ook op onze website te vinden).

Over Cascade

Cascade is de brancheorganisatie van de Nederlandse zand- en grindproducenten. Een groot aantal bedrijven dat in Nederland actief is bij de winning van grind en industriezand is bij onze organisatie aangesloten. De producten van onze leden worden grotendeels gebruikt voor hoogwaardige toepassing in de beton- en asfaltindustrie. De leden van Cascade nemen bij hun bedrijfsactiviteiten de leidraad "Duurzame zand- en grindwinning" in acht. Hierin staan aandacht en respect voor mens, natuur en omgeving centraal. De realisatie van nieuwe natuur en het scheppen van ruimte voor biodiversiteit zijn daarbij belangrijke aandachtspunten.

Over FODI

FODI is de brancheorganisatie van het Nederlandse zand-, grind-, klei- en kalksteenwinnende bedrijfsleven. Als vertegenwoordiger van het overgrote deel van de bedrijven dat in deze sector werkzaam is, richt de belangenbehartiging van FODI zich in het bijzonder op de beleidsontwikkeling bij provincies en bij de rijksoverheid. Ontwikkelingen op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu- en natuurbesluit worden actief gevolgd, kennis gedeeld en waar nodig nieuwe wet- en regelgeving beïnvloed. Hetzelfde geldt voor bodembeschermingsbeleid, archeologie en cultuurhistorische waarden.

LIFE IP
} Deltanatuur

Leonie van der Voort vertelt in het TV programma "Ondernemend Nederland" over de winst voor natuur en waterveiligheid door delfstoffenwinning.

Cascade is zeer positief over het Betonakkoord

Ondertekening Betonakkoord door Leonie van der Voort.

Samen met 50 grote spelers in de betonketen ondertekenden alle Cascade-leden op dinsdag 10 juli 2018 het Betonakkoord. Cascade ondertekende het akkoord als sympathisant. Het Betonakkoord staat voor samenwerking en transparantie in een duurzame keten. Naast een zuinige omgang met grondstoffen staan de leden van Cascade voor het creëren van maatschappelijke meerwaarde met hun projecten. Dit gebeurt door de winning van zand en grind te combineren met hoogwaterveiligheid en de realisatie van nieuwe natuur.

Met het Betonakkoord kiest de betonketen, van architect tot producent en van opdrachtgever tot aannemer voor een duurzame toekomst. De keten wordt steeds beter in het gebruik van secundaire grondstoffen (in de toekomst tot 20 % van de vraag) en levert een grote bijdrage aan maatschappelijke doelen bij de winning van primaire grondstoffen. In het Betonakkoord is aandacht voor natuur en biodiversiteit via de tafel Natuurlijk Kapitaal. Mits de keten schoon wordt gehouden kunnen de grondstoffen zand en grind in beton bovendien eindelijk hergebruikt worden.

Uitgelicht: Nederlandse steenslag zeer duurzaam

Jaarlijks wordt circa 5,5 miljoen ton grind in Nederland gewonnen, waarvan 4,5 miljoen ton rond grind. We spreken van grind zodra de korrel een grotere afmeting dan 4 mm heeft. Het winnen gebeurt vooral in het Grensmaasproject en in een aantal andere rivierverruimingsprojecten langs de Maas.

2 Gebruik van Nederlandse steenslag is om meerdere redenen zeer duurzaam. Door het te grove Nederlandse grind te breken wordt al het in Nederland gewonnen grind optimaal benut en wordt import (en dus transport) beperkt. Minder transport betekent minder CO₂-uitstoot en

daarmee beperking van milieueffecten. Maar de grootste duurzaamheids-winst komt voort uit de realisatie van rivierverruiming (hoogwaterveiligheid) en natuurontwikkeling die met de winning gepaard gaan. Deze projecten dragen bij aan een grotere biodiversiteit, natuur- en landschapsherstel en stimuleren de recreatieve ontwikkeling van Limburg. Een win-win-win situatie.

Natuurgebied Grensmaas Limburg na winning van delfstoffen.

Primaire grondstoffen in de circulaire economie

Tijdens het symposium Primair Circulair bleek dat een duurzame winning en goed gebruik van primaire bouwgrondstoffen uit Nederland zoals zand, grind en klei

een doorslaggevende rol spelen om een circulaire bouwconomie te realiseren. FODI organiseerde dit symposium op dinsdag 9 oktober samen met de

Koninklijke Nederlandse Bouwkeramiek (KNB) en de Gelderse Natuur en Milieufederatie (GNMF). Taco van Hoek, directeur van het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB), rekende de aanwezigen voor dat het beschikbare volume aan herbruikbare en secundaire grondstoffen weliswaar groeit, maar blijft steken op ruim een derde van de vraag in 2030. De winning van zand, grind en klei zullen nu en de komende decennia noodzakelijk blijven om aan de vraag naar bouwgrondstoffen te kunnen voldoen.

Panel Primair Circulair. v.l.n.r.:

Taco van Hoek (EIB) Rudy van der Helm (DGBC) Petra Souwrebren (GNMF) en Co Verdaas (TU Delft).

Europese UEPG Taskforce Recycling op bezoek in Nederland

Cascade is een actief lid van de UEPG (European Aggregates Association). Zij organiseerde de bijeenkomst van de UEPG Taskforce Recycling van 10 tot en met 11 september te Breda. Cascade is een groot voorstander van duurzaamheid en hergebruik. Met de Europese partners en experts is gesproken over de noodzaak van schoonhouden van de betonketen en welke rol recycling en het schoon terugwinnen van grondstoffen kan

hebben in de duurzaamheidsopgave waar we in de EU voor staan. Ook kwam het belang van beschikbaarheid van bouwgrondstoffen op lokaal niveau nadrukkelijk aan de orde.

De Europese Recycling Taskforce leden UEPG waren voor een bedrijfsbezoek te gast bij Cementbouw Recycling in Oosterhout.

Programma Aanpak Stikstof

Het Programma Aanpak Stikstof (PAS) heeft tot doel om de uitstoot van stikstof te verminderen nabij natuurgebieden om kwetsbare ecosystemen te beschermen. Met de PAS kent Nederland een goed en gedragen instrument om deze problematiek hanteerbaar te maken. Dat is nodig, omdat Nederland relatief klein en dichtbevolkt is en de overheid in het

verleden ervoor heeft gekozen om meerdere kleine Natura 2000 gebieden aan te wijzen. Onze omringende landen hebben veelal gekozen voor grotere aaneengesloten gebieden, verder weg van de bewoonde wereld. Naar aanleiding van prejustitiële vragen heeft het Europese hof van Justitie geoordeeld dat een systeem als het PAS aanvaardbaar is,

maar dat voor de onderbouwing zware eisen gelden. Het is nu aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State om te beoordelen of het PAS aan deze zware eisen voldoet. Tot die tijd is het bevoegd gezag zeer terughoudend met het geven van toestemming voor nieuwe projecten. Dit geeft initiatiefnemers veel onzekerheid en leidt tot vertragingen van diverse ruimtelijke ontwikkelingen.

Problemen bij nieuw Milieuhygiënisch Toetsingskader (MHT)

Animatiefilmpje van Cascade en FODI over de werkwijze van controles bij het verondiepen van diepe plassen met grond en baggerspecie.

Bij de voorbereiding van de Omgevingswet is vanuit de overheid de wens geuit om een nieuwe analysemethode en nieuwe normen in te stellen voor hergebruik van grond en baggerspecie. Ook zouden activiteiten vergunningplichtig moeten worden.

FODI en Cascade hebben richting het ministerie van I&M en de Tweede Kamer het signaal afgegeven dat door het voornemen normen aan te scherpen, het nuttig hergebruik van grond en baggerspecie, dat bijvoorbeeld vrijkomt bij het op diepte

houden van de Nederlandse vaarwegen, onder druk kan komen te staan. Wanneer deze grond en baggerspecie moet worden afgevoerd naar stortlocaties ontstaat een forse kostenpost voor waterschappen en RWS, terwijl dit materiaal zeer goed en absoluut veilig herbruikbaar is bij herinrichting van delfstoffenwingsgebieden.

Met een begrijpelijke animatie heeft de branche het huidige systeem van regelingen en controles uiteengezet. Dit systeem onderbrengen in een vergunningstelsel vindt de branche geen enkel probleem. Wel heeft de branche zorgen over de betrouwbaarheid van de beoogde nieuwe analyse methodiek, bij een praktijkonderzoek in opdracht van RWS bleek deze niet betrouwbaar.

Geïntegreerd Natuur- en Landschapsbeheer

Tijdens de presentatie van het boek Geïntegreerde natuur- en landschapsbeheer was Leonie van der Voort uitgenodigd om middels een lezing haar visie te

geven vanuit het bedrijfsleven op de samenwerking groene partijen en bedrijfsleven. Haar advies: "Zoek naar

gezamenlijke belangen maar respecteer ook de belangen die je niet deelt. Ken ze, begrijp ze en doe er je voordeel mee".

Colofon

FODI Cascade Terugblik is een uitgave van FODI en Cascade en verschijnt ten minste 1 x per jaar. Nummer 07 jaargang 2019.

© 2019 FODI CASCADE
Alle rechten voorbehouden.

Contact:

Steigerboom 8, 5331 KA Kerkdriel
Postbus 110, 5330 AC Kerkdriel
www.cascade-zandgrind.nl
www.fodi.nl
info@cascade-zandgrind.nl

Ontvangen van deze nieuwsbrief

Mocht u zich willen aan- of afmelden voor deze nieuwsbrief, of als u de nieuwsbrief graag digitaal wilt ontvangen, neem dan contact op met het secretariaat van Cascade. Wij zijn bereikbaar via het e-mailadres: info@cascade-zandgrind.nl

Werkbezoek Kamerleden: Verdieping diepe plassen in de praktijk

V.l.n.r. Laçin (SP), Slaghuis (Grondbank), Kröger (Groen Links), Jongma (Dekker), Snel (Teunesen), van Aalst (PVV), van Lith (PVV), von Martels (CDA), Vermeule (Grondbank).

Op 12 november brachten 7 Kamerleden en fractiemedewerkers van de commissie Infrastructuur en Waterstaat een werkbezoek aan het verdiepingsproject De Koornwaard in Empel. Hier wordt door middel van het toepassen van grond en baggerspecie, een diepe zandwinplas getransformeerd tot een nieuw natuurlandschap met een hoge ecologische waarde.

Aan de zorgplicht wordt gewerkt door eventueel aanwezig plastic en ander drijvend bodemvreemd materiaal in de – vaak door overheden- aangeboden grond of baggerspecie af te vangen. Inname van grond of baggerspecie wordt geweigerd als uit controle blijkt dat er te veel plastic of piepschuim aanwezig is. De branche is heel positief over het recente voorstel van de overheid om aanwezig plastic in aangeboden grond en baggerspecie tot een absoluut minimum te beperken. De leden van FODI en Cascade werkten al zo.

Monitoring van bouwgrondstoffen niet meer belangrijk?!

Met de in 2018 door de Kamer aangenomen Structuurvisie Ondergrond wil de overheid de ondergrondse ruimte ordenen en activiteiten in de ondergrond beter op elkaar afstemmen. Helaas is de monitoring van in Nederland geproduceerde grondstoffen op het

laatste moment verwijderd uit deze structuurvisie. De branche had juist gepleit voor uitbreiding van de monitoring van bouwgrondstoffen! Niet alleen primaire grondstoffen maar ook secundaire grondstoffen zouden aandacht moeten krijgen in de

monitoring. Wetende dat de nationale bouwopgave ruim 80.000 nieuwe woningen per jaar bedraagt vindt de branche het onvoorstelbaar dat de overheid geen belang hecht aan inzicht in de beschikbaarheid van bouwgrondstoffen die daarvoor nodig zijn.

Zonnepanelen en natuur

De transitie naar duurzame energie gaat uiteraard ook aan de Cascade en FODI leden niet voorbij. Wel bemerkte zij vroegtijdig dat zonnepanelen en biodiversiteit soms op gespannen voet staan en dat dit de leden voor een dilemma plaatst. Om te komen tot een optimum voor biodiversiteit én zonnepanelen heeft Cascade zich aangesloten bij het Nationaal Consortium

"Zon in Landschap & Landbouw" dat onderzoekt hoe de toekomstige zonneparken een positieve impact kunnen hebben op het landschap. De brochure "zonnepanelen en Natuur" die nu is opgesteld door het consortium biedt een praktische handreiking.

